

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Akava korostaa täydennyskoulutuksen suunnitelmallisuutta laadun takaajana. Täydennyskoulutusasetuksella pitäisi täsmentää nimenomaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen eli sote-alan henkilöstön substanssiosaamiseen liittyviä käytäntöjä tukemaan ammatillista ja alakohtaista osaamista ja siten työkykyä ja työhyvinvointia. Määritelmien on syytä olla tarkkoja ja selkeästi ymmärrettäviä sen osalta, että täydennyskoulutus ei ole työntekijän perehdytystä eikä erikoistumiskoulutusta ja mitä niillä tarkoitetaan.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusmäärärahat ovat olleet pitkään riittämättömällä tasolla, ja jakautuminen eri alojen kesken on ollut epätasaista. On tärkeää, että eri ammattiryhmillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet ja resurssit täydennyskouluttautumiseen. On harkittava, että asetuksella säädettäisiin ammatilliselle täydennyskoulutukselle sitova vähimmäismäärä, joka arvioidaan työtehtävien sisällön, työn vaativuuden ja henkilön ammatillisten kehittämistarpeiden perusteella. Sen sijaan peruskoulutuksen pituuden merkitystä on syytä arvioida tai vähintäänkin täsmentää siltä osin, millä tavalla täydennyskoulutus on siitä riippuvainen.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

On tärkeää, että organisaatioissa laaditaan koulutussuunnitelma, joka on osa strategista johtamista ja suunnittelua. Henkilöstön täydennyskoulutussuunnitelman laatimiseksi on kyettävä ennakoimaan alueellisia ja valtakunnallisia osaamistarpeita koko sote-henkilöstö huomioiden. Akava korostaa henkilöstön ja sen edustajien osallistamista suunnittelu- ja arviointiprosessiin.

Sote-henkilöstön osallistumista ammatilliseen täydennyskoulutukseen on tärkeää seurata hyvinvointialueilla yksilö- ja ammattiryhmätasolla säännöllisesti ja varmistaa siihen riittävät resurssit. Hyvinvointialueiden ja ammattiryhmien henkilöstön kouluttautumiseen osallistumista on tärkeää koota yhteen valtakunnallisesti, jotta kouluttautumisen vertailu ja kehittäminen on mahdollista.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

-

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

On tärkeää, että organisaatioissa laaditaan koulutussuunnitelma, joka on osa strategista johtamista ja suunnittelua. Henkilöstön täydennyskoulutussuunnitelman laatimiseksi on kyettävä ennakoimaan alueellisia ja valtakunnallisia osaamistarpeita koko sote-henkilöstö huomioiden. Akava korostaa henkilöstön ja sen edustajien osallistamista suunnittelu- ja arviointiprosessiin.

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Akava pitää tärkeänä, että työelämän muutokseen ja muuttuviin tarpeisiin vastataan riittävällä ja laadukkaalla osaamisen kehittämällä. Osaaminen on osa työkykyä. Tässä alan täydennyskoulutus ja erikoistumiskoulutus ovat keskeisiä osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Sosiaali- ja terveysalan kärsiessä työvoimapulasta, on tärkeää varmistaa mahdollisuudet sote- alan henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja osaajien saamiseen myös tulevaisuudessa. Se on merkittävä alan veto- ja pitovoimatekijä ja edistää palveluiden saatavuutta. Olennaista on myös varmistaa, että ammattiryhmien välinen työn ja tehtävien organisointi vastaavat koulutusta ja kaikkien ammattiryhmien osaaminen tulee hyödynnetyksi. Tämän kehittämisessä täydennyskoulutusta on tärkeää hyödyntää.

Akava korostaa myös aikuiskoulutustuen merkitystä sote-alalle. Mikäli tuki lakkautetaan, on sen tilalle luotava korvaava tukimalli.

Tuovinen Anu
Akava ry